

ÖĞRETMEN AKADEMİSİ VAKFI EĞİTİMCİ YETİŞTİRME SÜRECİNİN KISMİ ZAMANLI EĞİTİMCİLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Öğretmen Akademisi Vakfı (ÖRAV), 2008 yılından beri öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişimine destek sağlamak amacıyla çalışan, Türkiye’de bu alana odaklanmış ilk ve tek sivil toplum kuruluşudur. Vakıf, geliştirdiği programları vakıf merkezinde çalışan uzman eğitimciler ve Türkiye’nin her bölgesinde görev yapan 238 kısmi zamanlı eğitimci ile birlikte, 81 ilde görevli 125.000’den fazla öğretmen ve eğitim yöneticisine ulaştırmıştır.

Vakıf, kuruluş aşamasının hemen ardından geliştirdiği eğitim programlarının yaygınlaştırılmasında büyük rol oynayan kısmi zamanlı eğitimcileri bünyesine katarak; onların alan bilgilerinden ve mesleki deneyimlerinden yararlanma yoluyla ‘öğretmenden öğretmene’ kurulan bir köprü (ağ örüntüsü) ile ‘birlikte öğrenenler topluluğu’ oluşturmayı hedeflemiştir. Bu amaçla, ‘Meslektaş Öğrenmesi Modeli’ üzerinde çalışmalar başlatılmış ve kısmi zamanlı eğitimciler bu yetiştirme sürecine dâhil edilmişlerdir.

Öğretmen Akademisi Vakfı, ihtiyaca yönelik olarak, 2009-2010-2011-2012 yıllarında dört kez, çeşitli devlet veya özel okullarda görevli öğretmen ve yöneticilere yönelik ‘Kısmi Zamanlı Eğitimci’ başvurusu için duyuru açmıştır. Her başvuru döneminde, vakfın planlamasının ve ihtiyacının yaklaşık on katından daha fazla gelen başvurular vakıf adına gurur vericidir. ‘Aday adayları’, aldıkları eğitim, mesleki deneyim, akademik kariyerleri yanı sıra takım çalışmasına yatkınlık, yeniliklere açık olma gibi çeşitli ölçütlere göre ön elemeden geçirilmiş, sonrasında da bir haftalık temel eğitici eğitimi programına alınmışlardır. Yetişkin eğitimcisi olma yolunda beklentileri karşılayan adaylar, uzman eğitimciler ile beş kez sahada gözlem ve konu paylaşımı süreçlerine alınmış, aldıkları süpervizyonlar sonrasındaki değerlendirme sonucuna göre kendileriyle ‘Kısmi Zamanlı Eğitimci’ sözleşmeleri yapılmıştır.

Uygunluk durumları doğrultusunda ÖRAV’ın eğitimlerine destek veren bu eğitimcilerimiz, saha uygulamaları sırasında süpervizyon, mentörlük ve koçluk süreçleri ile kişisel ve mesleki gelişimlerine devam etmektedirler. Bunun yanı sıra belirli aralıklarla yapılan çalıştaylar ile bilgilerini güncellemekte, birlikte üretme ve ürettiklerini meslektaşlarıyla paylaşma fırsatı bulmaktadırlar.

Yeni eğitim içerikleri oluşturmada da aktif rol ve sorumluluk alan kısmi zamanlı eğitimciler, kendi gelişimleri yanında vakfın yeni projeler geliştirmesine de önemli katkıda bulunmaktadır.

Geribildirim verme konusunda aldıkları eğitimlerle yetkinleşen kısmi zamanlı eğitimciler, daha az deneyimli arkadaşlarına mentörlük ve koçluk yaparak, birlikte öğrenme yolculuklarına devam etmektedirler.

Bu çalışmada, ÖRAV'ın Meslektaş Öğrenmesi Modeli yoluyla eğitimci yetiştirme süreci kazanımlarının, kısmi zamanlı eğitimcilerce ne şekilde ifade edildiği, bunların sıklığının ölçülmesi ve kamuoyu ile paylaşılması hedeflenmiştir. Veri toplama yöntemi olarak anket çalışması seçilmiş ve bu anket çevrimiçi ortamda kısmi zamanlı eğitimcilere sunulmuştur. Uygulanan anketle kısmi zamanlı eğitimcilerin ÖRAV eğitimcisi oldukları süreçte aldıkları eğitimler, deneyim ve geribildirimlerin, onların kişisel ve mesleki / profesyonel gelişimleri üzerindeki etkisine ilişkin düşünceleri alınmıştır. Demografik bilgiler ve kişisel, mesleki / profesyonel gelişime yönelik sorular olmak üzere iki bölümden oluşan anketi, 238 kısmi zamanlı eğitimciden sahada aktif olarak rol alan 193'ü yanıtlamıştır. Anket sonuçlarına ilişkin bilgiler şu şekildedir.

1. Bölüm: Demografik Bilgiler:

Aşağıdaki tabloda anketi tamamlayan kısmi zamanlı eğitimcilerin çeşitli demografik özellikleri yer almaktadır. Tablo incelendiğinde kısmi zamanlı eğitimcilerin %59,1'lik bir oranla erkek, %79,8'lik bir oranla 30-45 yaş aralığında, %62,7'lik bir oranla 11-20 yıllık deneyime sahip, %58'inin devlet okullarında öğretmen olduğu görülmektedir. Sisteme 2010 ve 2012 yıllarında giren eğitimciler grubun %67,8'ünü oluşturmaktadır.

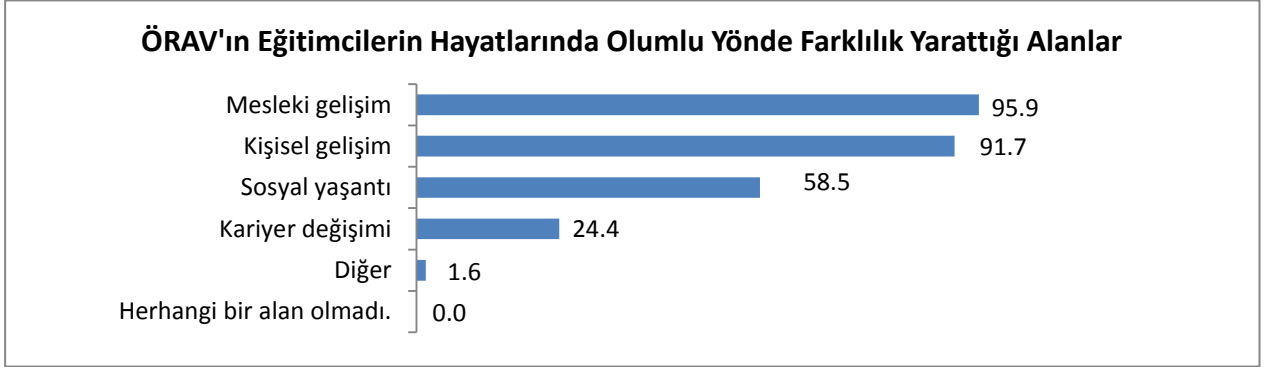
Tablo 1: Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin Demografik Bilgileri

Cinsiyet	n	%
Kadın	79	40,9
Erkek	114	59,1
Yaş	n	%
30-35	45	23,3
36-40	64	33,2
41-45	45	23,3
46-50	26	13,5
51-55	6	3,1
56-60	5	2,6
61-65	2	1,0
Deneyim	n	%
6-10 yıl	14	7,3
11-15 yıl	63	32,6
16-20 yıl	58	30,1
21-25 yıl	30	15,5
26 yıl ve üzeri	28	14,5
Kısmi Zamanlı Eğitimciliğe Başlama Yılı	n	%
2009	31	16,1
2010	68	35,2
2011	31	16,1
2012	63	32,6
Çalışma Durumu	n	%
Devlet okulunda öğretmenim.	112	58,0
Devlet okulunda yöneticiyim.	33	17,1
Bakanlık taşra teşkilatında görevliyim.	11	5,7
Müfettişim.	7	3,6
Akademisyenim.	6	3,1
Emekliyim.	6	3,1
Özel okulda yöneticiyim.	6	3,1
Özel okulda öğretmenim.	5	2,6
Şu anda ÖRAV eğitimleri dışındaki hiçbir kurum ya da projede çalışmıyorum.	3	1,6
Bakanlık merkez teşkilatında görevliyim.	1	0,5
Çeşitli kurum ya da projelerde yarı zamanlı olarak çalışıyorum.	1	0,5
Özel ve devlet okulunda öğretmenim.	1	0,5
Kendime ait bir eğitim kurumum var.	1	0,5

2. Bölüm: Kişisel ve Mesleki / Profesyonel Gelişim:

Anketin bu bölümünde kısmi zamanlı eğitimcilerin, ÖRAV eğitimcisi oldukları süreçte aldıkları eğitimler, deneyim ve geribildirimlerin onların kişisel ve mesleki / profesyonel gelişimleri üzerindeki etkisine ilişkin düşünceleri alınmıştır. Anket maddeleri, kısmi zamanlı eğitimcilerin ÖRAV eğitimcisi olma süreci sonunda elde etmeleri beklenen kazanımlar ve bunların göstergeleri kullanılarak oluşturulmuştur.

Bu çerçevede kısmi zamanlı eğitimcilere Meslektaş Öğrenmesi Modeli ile ÖRAV'da yaşadıkları sürecin hayatlarının hangi alan ya da alanlarında olumlu yönde fark yarattığı sorulmuştur. Anketi yanıtlayan eğitimcilerin %95,9'u mesleki gelişimlerine, %91,7'si kişisel gelişimlerinde olumlu yönde değişim olduğunu belirtmişlerdir. Çoklu seçenek işaretlenebilen bu soruda katılımcıların tamamı mesleki gelişim, kişisel gelişim, sosyal yaşantı ve kariyer değişimi seçeneklerinden en az birini işaretlemiştir. Yanıtların dağılımı aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Bir sonraki soruda katılımcılara bu etkinin nasıl gerçekleştiğini birkaç cümle ile anlatmaları istenmiştir. Aşağıda farklı katkı alanlarını örnekleyen katılımcı yanıtları paylaşılmıştır.

Devlet Okulunda Öğretmen, Mesleki Kıdemi: 11-15 Yıl

"Mesleğime olan sevgimi, saygımı ve inancımı artırdı."

Devlet Okulunda Öğretmen, Mesleki Kıdemi: 16-20 Yıl

"Oyunun, öğrenmedeki rolünü ve önemini çok daha iyi anladım. Sınıfımda sıklıkla uyguluyorum ve çok olumlu sonuçlar alıyorum."

Devlet Okulunda Öğretmen, Mesleki Kıdemi: 11-15 Yıl

"ÖRAV'la yolculuğumdan sonra yüksek lisans sürecine başladım ve bu sayede bitirdim."

Devlet Okulunda Öğretmen, Mesleki Kıdemi: 11-15 Yıl

"Öncelikle mesleki ve kişisel gelişimim konusunda yarattığı yüksek farkındalık sayesinde kendime yepyeni gelişim alanları ve kariyer hedefleri çizabildim."

Devlet Okulunda Öğretmen, Mesleki kıdemi: 11-15 Yıl

"Yeni bir meslek edinmem konusunda karar vermeme sağladı ve şimdi bir Erickson Koçuyum."

Devlet Okulunda Yönetici, Mesleki Kıdemi: 21-25 Yıl

"Mesleki gelişimime yaptığı katkı özellikle daha zevkli dersler ve daha fazla takım çalışması ve yöneticilik formasyonu kazanmak şeklinde gerçekleşti."

Devlet Okulunda Öğretmen, Mesleki Kıdemi: 11-15 Yıl

“Aslında doğru bildiğim ve uyguladığım birçok yöntemin yanlışları olduğunu, iyi niyetle yapılmış dahi olsa öğrencilerde nasıl bir etki yarattığını görme fırsatı buldum. Aynı zamanda topluluk önüne konuşamama korkumu Vakıftan aldığım gözlem ve geribildirim eğitimleri ile yendiğimi söyleyebilirim.”

2.1. Kişisel Yaşantıya İlişkin Değişimler:

Kısmi zamanlı eğitimcilerin, ÖRAV eğitimcisi olma süreci sonunda kişisel yaşantılarındaki değişime ilişkin yanıtların dağılımı aşağıdaki grafikte gösterilmiştir. Çoklu seçenek işaretlenebilen bu soruda katılımcıların tamamı belirtilen ifadelerden en az birini işaretlemiştir. Çözüm odaklı olma, farklılıklara karşı toleranslı olma, etkili iletişim kurma ÖRAV eğitimcilerinin sahip olması gereken en temel becerilerdendir. Kısmi zamanlı eğitimcilerin büyük bir kısmı yaşadıkları süreç sonunda kendilerinde bu becerilerin geliştiğini ifade etmişlerdir.

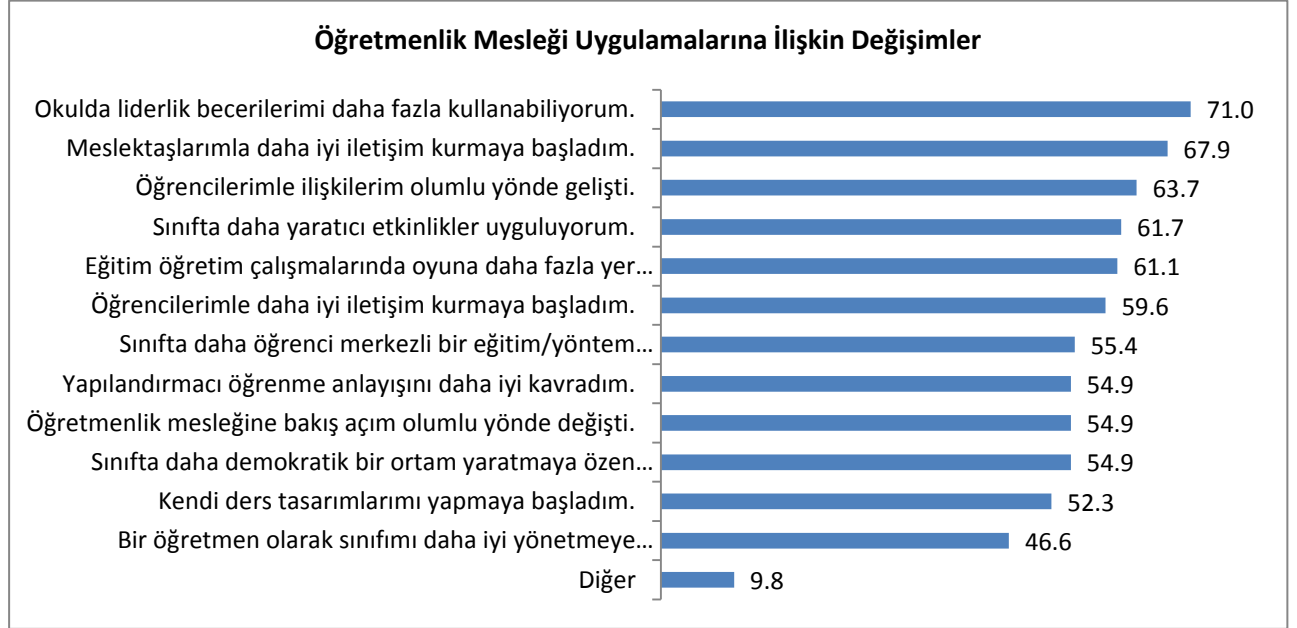

2.2. Öğretmenlik Mesleği Uygulamalarına İlişkin Yaşanan Değişimler:

Öğretmen Akademisi Vakfı vizyonu ve misyonu gereği geliştirdiği tüm programlarda öğrenci merkezli, yapılandırmacı öğrenme yaklaşımını benimsemiştir. Sahada uygulanan eğitimlerin gerek içeriği gerekse uygulaması bu temel eksen çerçevesinde oluşturulmuştur. Kısmi zamanlı eğitimcilerin ÖRAV eğitimcisi olma sürecinde, görev alacakları eğitim programlarının içeriğini içselleştirmeleri, sınıflarına taşımaları hedeflenmektedir. Bu noktada eğitimcilerin kendi sınıf uygulamalarında da değişimler beklenmektedir.

Bu çerçevede kısmi zamanlı eğitimcilere ÖRAV’da yaşadıkları sürecin mesleklerini icra ederken nasıl değişimler yarattığı sorulmuştur. Çoklu seçenek işaretlenebilen bu soruda katılımcıların tamamı belirtilen ifadelerden en az birini işaretlemiştir. Anketi yanıtlayan

eğitimcilerin büyük bir kısmı yaşadıkları süreç sonunda kendilerinde bu becerilerin geliştiğini ifade etmişlerdir. Yanıtların dağılımı aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

2.3. Süpervizyon, Mentörlük ve Koçluk Süreçlerine İlişkin Yaşanan Değişimler:

Öğretmen Akademisi Vakfı'nın eğitimci yetiştirme sürecinde süpervizyonla başlayan, mentörlük ve koçlukla devam eden bir süreç yaşanmaktadır. Tüm bu süreçlerde gözlem ve geribildirim, sürecin anahtar kavramları niteliğindedir.

Bu bölümde kısmi zamanlı eğitimcilere süpervizyon, mentörlük ve koçluk sürecinde yetişkin eğitimciliği becerilerine yönelik nasıl değişimler yaşadıkları sorulmuştur. Çoklu seçenek işaretlenebilen bu soruda katılımcıların tamamı belirtilen ifadelerden en az birini işaretlemiştir. Anketi yanıtlayan eğitimcilerin büyük bir kısmı yaşadıkları süreç sonunda kendilerinde bu becerilerin geliştiğini ifade etmişlerdir. Yanıtların dağılımı aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Süpervizyon - Mentörlük - Koçluk Süreçlerine İlişkin Değişimler

3. Sonuç:

Öğretmen Akademisi Vakfı, kendi geliştirdiği Meslektaş Öğrenmesi Modeli ile eğitimci yetiştirmektedir. Bu modelin uygulanmasıyla hem vakfın eğitimlerin yayınlaştırılması hem de kısmi zamanlı eğitimcilerin kişisel ve mesleki gelişimine destek sağlamayı hedeflemektedir. Bu anket çalışması ile kısmi zamanlı eğitimcilerin yetiştirme sürecinde sahadan elde edilen bilgi ve bulguların yanı sıra eğitimcilerin kendilerini değerlendirmeleri istenmiş, eğitimcilere programla hedeflenen kazanımların hangilerini edindikleri sorulmuştur. Anketten elde edilen bulgular, uygulanan eğitimler ve geribildirim süreçlerinin kısmi zamanlı eğitimcilerin kişisel ve mesleki / profesyonel gelişimlerine önemli katkılar sunduğunu göstermektedir.

Anketi yanıtlayan eğitimcilerin tamamı Meslektaş Öğrenmesi Modeli ile ÖRAV'da yaşadıkları sürecin hayatlarının en az bir alanında olumlu yönde farklılık yarattığını ifade etmişlerdir. Eğitimcilerin %95,9'u mesleki gelişimlerine, %91,7'si kişisel gelişimlerinde olumlu yönde farklılık olduğunu belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişimlerine yönelik önemli kazanımlar sağlayan bu modelin yaygınlaştırılması, daha fazla öğretmenle buluşturulmasının eğitim sistemine önemli katkılar sağlayacağı öngörülmektedir.